

Dnešní novinky na **IHNED.cz**Užijte si
www.IHNED.cz**PLANETKA, KTERÁ SPADLA NA RUSKO**

Přesnou dráhu planetky, která spadla v Čeljabinsku na Urale, určili jako první na světě čeští odborníci. Zna- jí její trasu v atmosféře Země i její dráhu ve sluneční soustavě. Jak lze počítat, kudy letělo vesmírné těle- so, se ptějte v on-line rozhovoru expertů na asteroidy a meteoroidy z Astronomického ústavu Akademie věd ČR dnes od 10:00 do 11:00 na IHNED.cz.

KLIMATICKÉ ZMĚNY PODLE KLAUSE SE DOBŘE PRODÁVAJÍ

Václav Klaus prodal během své prezidentské dekády už 22 000 výtisků knihy Modrá, nikoli zelená planeta, v níž polemizuje o globální změně klimatu. Naopak jeho ročenky moc netáhnou. Více si přečtete v sekci HNžprávy.

ZA VIRTUÁLNÍM VOLANTEM

Jak vidí motoristický novinář počítačovou hru For- za? Jak se blíží virtuální auta těm reálným? Test hry v osobnějším pojetí v sekci Auto na HNLife.

ČESKÁ PRDELAČKA

Pravou českou zabijačkovou prdeláčku lze uvařit i doma na sporáku. Na IHNED.cz to předvede šéfkuchař Lokálu Marek Janouch. Podívejte se dnes v pravé poledne v sekci Jídlo na HNLife.

HN Exkluzivně
pro digitální vydání**INTERAKTIVNÍ BRÝLE GOOGLE GLASS UŽ TESTUJÍ UŽIVATELÉ**

Fotografovat, natá- čet videa, navigovat, zobrazovat data z webu, psát maily pomocí hlasu... To vše umějí interaktivní brýle Glass, které již Google poskytuje prvním lidem na tes- tování. Technologická novinka má být v pro- deji od roku 2014. Fotografie a videa v rubrice HN Digital.

24 HODIN

VLÁDA, ODBORY A FIRMY SE SEJDOU KVŮLI VÝZKUMU, DÁLNICÍM I MZDÁM

Tripartita má dnes jednat o strategiích výzkumu a inovací, výstavbě a údržbě dálnic v letech 2013 a 2014, energetické a surovinové strate- gie, sociálních službách, minimální mzdě a plánu boje proti chudobě. Zástupci odborů už ale předem avizují, že od setkání moc neočekávají. „Na tripartitu chodíme již jen kvůli podnikatelům, s touhle vládou bychom nejednali. Na prorůstových opatřeních se už odmítáme po- dílet, protože jim nevěříme. Stejně se opisují pořadí jen ta samá,“ tvrdí předseda Odborového svazu Stavba ČR Stanislav Antoniv.

SKONČÍ RAZIE VE VĚZNICI MÍROV

Kriminalisté dnes ukončí prohlídku areálu nejštězenější tuzemské věznice Mírov na Šumpersku. Teprve poté bude podle mluvčí Generální inspekce bezpečnostních sborů Radky Sendorové možné sdělit podrobnosti, proč bylo zatčeno osm lidí.

Soud začne řešit žalobu Vietnamky, KTERÁ CHCE 50 MILIONŮ ZA SMRT SYNA

Brněnský městský soud začne dnes řešit žalobu Vietnamky z Brna, která se na českém státu domáhá odškodného. Dožaduje se padesáti milionů korun za psychickou újmu, kterou jí způsobila smrt syna. Před necelými čtyřmi lety podléhl zraněním po zásahu policie. Soud už podobnou žalobu na stole má. Tu pro změnu sepsal osmnáctiletý syn zabitého muže. Také on chce padesát milionů.

Počasí

	DEN: 4 NOC: 0		DEN: 3 NOC: -1		DEN: 4 NOC: -3
DNES		ZÍTRA		POZÍTŘÍ	

Více počasí na www.meteopress.cz a pocasi.ihned.cz

Italové volili Výsledky s napětím očekávala celá Evropa,**Drama s hlasy**

☒ Jedno je po včerejšku v Itálii téměř jisté: zemi čeká povolební nestabilita. Zatímco Italové již strhávali předvolební plakáty, Silvio Berlusconi se mohl usmívat, získal víc, než čekal. Stejně tak šéf Hnutí pěti hvězdček, bývalý komik Beppe Grillo. Kdo je zklamán, je dosavadní premiér Mario Monti. Jeho centristická koalice u voličů příliš nezabodovala. FOTO: REUTERS

Italské volby jen prohloubily nejistotu

★ Fokus

Jiří Sládek

jiri.sladek@economia.cz

Zbytek Evropy ještě nikdy nesledoval italské volby tak pozorně. Proroforní vláda v hluboce zadlužené Itálii je základním předpokladem oživení celé oslabené eurozóny.

Výsledek italského hlasování ale byl včera nejednoznačný. Prohloubily se obavy z nestability země. Euro oslabilo.

Proevropsky zaměřený šéf Demokratické strany (PD) Pier Luigi Bersani splnil podle předběžných výsledků veřejnoprávní stanice RAI roli mírného favorita. Získal podle odhadů 29,1 procenta hlasů. Opozici lídr Silvio Berlusconi zůsta- val se solidními 28,6 procenta v těsném závěsu.

Slabá vláda, nové volby?

To slibovalo těžká vyjednávání. Partnerem Bersanioho se může stát technokrat a bývalý premiér Mario Monti, který zřejmě získal pouhých deset procent hlasů.

Naopak nejistotu prohloubil ještě více úspěch protievropského Hnutí pěti hvězdček komika Beppeho Grilla, kterému odhady přisoudily překvapivě 26,4 procenta hlasů.

Koalice stran, které získají většinu v dolní sněmovně, automaticky obdrží většinových 340 z celkových

29,6

procenta získala koalice vedená Pierem Lujim Bersanim podle předběžných výsledků v dolní komoře parlamentu. V senátu vedla o pouhé procento před Berlusconiho stranou Lid svobody.

Italský volební systém**Dolní komora parlamentu**

Italský volební systém zajišťuje díky volební prémii vítězné politické straně parlamentní většinu. Bez ohledu na výši svého zisku dostane ve sněmovně vítěz 54 procent ze 630 mandátů.

Senát

Systém volební premie se vztahuje i na senát, kde se ale rozdělují křesla vítězům v jednotlivých regionech. Mezi ostře sledované italské regiony patřila především Lombardie, s tradiční Berlusconiho baštou Milánem, s bohatými Benátkami či jihoitalskou Sicílií.

KOMENTÁŘE

Příliš nepohodlná filmová pravda

Roger Cohen

autor@economia.cz

Zpětí možných Oscarů, včetně nomi- nací na nejlepší film roku či za nejlep- ší původní scénář, si tvůrci filmu Zero Dark Thirty (v Česku promítaného pod názvem 30 minut po půlnoci) nakonec odnesli jedinou sošku. Za zvuk, a ještě se o toto ocenění museli podělit s bondov- kou Skyfall. Překvapivě to ale v žádném případě není. Dopředu se očekávalo, že film během oscarové noci zářit nebude. Na to je pro Ameriku pří- liš znepokojující.

Snímek o dopadení Usámy bin Ládina ukazuje všechny metody, které Američané při hledání bin Lá- dina použili. Včetně mučení. Podle jedněch kritiků film mučení glorifikuje, podle jiných přeceňuje jeho význam. Komentátor deníku New York Times Roger Cohen ve svém textu, který zde přetiskujeme, tvrdí, že obraz mučení, zachycený ve filmu, je pravdivý. A pa- trně proto snímek Zero Dark Thirty nemohl získat více Oscarů.

Myriáda přiznání rozptýlení

Film „Zero Dark Thirty“ neboli „30 minut po půlnoci“ je odvážným dílem Kathryn Bigelowové o rozsáhlém desetiletém pátrání po Usámovi bin Ládinovi. Navíc člověka znepokojuje tak, jak by umění znepokojovat mělo. Vytahuje na povrch potlačované city. Uvádí divá- ka na „temnou stranu“ – do přízračného světa vydávání osob, tajných vojenských komplexů a mučení, který se zrodil v okamžiku, kdy Spojené státy odhodily princí- py a vyhlásily válku podstatněmu jmenů terorismus.

George W. Bush se stal právem terčem posměchu za to, že jednou na bin Ládina adresu poznamenal: „Tolik času se jím zase nezaobírám.“ Je však pravda, že se jím mnoho lidí skutečně nezaobíralo. Bin Lá- din prostě zmizel a možná už byl mrtvý. Každopádně bylo nejlepší na něm tolik nelpět. Roky plynuly, il. září ustoupilo do pozadí. Bigelowová se zaměřuje na ty, pro něž se vypátrání mozku teroristického spiknutí, které si vyžádalo životy téměř 3000 Američanů, stalo neutuchající obsesí.

Nebo lze také říci, že se ve spolupráci se scenáris- tou a bývalým novinářem Markem Boalem zaměřu- je na jedinou analytiku CIA jménem Maya, kterou hraje Jessica Chastainová. (Film mimochodem vypo- vídá mnohé o ženské cilevdomosti a zdravém rozu- mu v kontrastu s mužskou náladovostí a prchlivostí.) Předlohou pro Mayu se přitom stala skutečná agent- ka. Přesto je to zjevně fiktivní postava, která slouží základnímu vypravěčskému cíli – v této atraktivní a vlastenecky založené ženě se snoubí veškeré prak- tické, přímo policejní odhodlání vypátrat bin Ládina. Odhodlání, které však její vlast, Spojené státy, ztratila kvůli myriádě přiznání rozptýlení.

Příběh vystavený kolem Mayi je smyšlený, nikoliv dokumentární. Ve filmu se tvrdí, že je „založen na bez- prostředním líčení skutečných událostí“. Netvrdí se v něm, že jde o fakticky přesnou a nepřikrášlenou re- konstrukci těchto událostí. Mark Boal má za sebou spoustu reportáží ze CIA a z Bílého domu. Dobří sce- náristé stejně jako dobří spisovatelé zkoumají látku. Jak ovšem zároveň poznamenal jeden výtečný spi- sovatel Amos Oz, „fakta se někdy stávají zarytými nepřáteli pravdy“.

Jinak řečeno: zatímco realita je syrový materiál, je- muž se žurnalistika snaží dodat přesnost a nestrannost, umění musí tento syrový materiál přetvářet. Picassova „Guernica“ není faktickým vylicněním toho, co se 26. dubna 1937 stalo v jedné basické vesnici

★ Agora

autor@economia.cz

Doba narcisů

na severu Španělska. Vypovídá však něco nadčasové- ho a podstatného o válce.

Tim nechci naznačit, že „30 minut po půlnoci“ stojí na stejné umělecké úrovni jako Guernica. Je to však důležitý film a velká část vzrušené debaty, která se kolem něj rozpoutala a stále přetrvává, je jednoduše pomylená. Snímku se vyčítá zejména zveličená role mučení při zajišťování informací, které vedly k bin Ládinově zabití v pákistánském Abbottábádu 2. kvě- tna 2011.

Tři američtí senátoři – Dianne Feinsteinová, Carl Le- vin a John McCain – označili film za „hrubě nepřesný“. Výkonný ředitel CIA Michael Morell na něj vyjádřil následující názor: „Zda byly rozšířené metody vyšetřo- vání jediným příhodným a efektivním způsobem, jak získat od zadržovaných informace, jak tento film nazna- čuje, to je otázka do diskuse, která nemůže být a nikdy nebude s konečnou platností vyřešena.“

Temné stránky traumatizované Ameriky

Sledovat mučení (a CIA by měla přestat používat svůj příserný eufemismus „rozšířené metody vyšetřování“) je hluboce znepokojivé. Bigelowová s Boalem však prokázali americkému i světovému publiku důležitou službu, když před něj postavili obrazy temné stránky traumatizované Ameriky.

Toto se opravdu dělo: waterboarding, odepírání spánku, sexuální ponižování, krutosti. Neprobíhalo to přesně tak, jak je zobrazeno ve filmu, ale docházelo k tomu – a to v místech, která neexistovala na žádné mapě, jako by byla součástí totalitního světa.

Já si navíc myslím, že obraz mučení ve filmu je prav- divý: někdy tato metoda pomohla, avšak jindy nikoliv. Mučení přineslo informace, které se možná daly získat i jinými prostředky. A ke konečnému úspěchu v podobě bin Ládina vypátrání došlo až poté, co prezident Obama zakázal metody, které film „30 minut po půl- noci“ tak působivě vykresluje.

Nejislivějším argumentem pro nepřijatelnost muče- ní nakonec není všeobecné tvrzení, že je tato metoda neúčinná. Film předkládá mnohem silnější a jemnější odstíněný argument, že bez ohledu na možnou okra- jovou užitečnost je mučení morálně neospravedlni- telné.

Pokud se obviňování z nepřesnosti poměří se silou pravdy, pak působí uboze. Film „30 minut po půlnoci“ je pravdivým uměleckým dílem, což je jeden z důvodů, proč vyprovokoval takovou debatu. Mark Boal listu New York Times řekl, že nechce „nezodpovědně pří- stupovat k historii“, kteréžto tvrzení proti němu pou- žilo hned několik kritiků filmu, nejlhostivěji Steve Coll ve čtrnáctideníku New York Review of Books. Já mám naopak pocit, že Boal těmto slovům dostál.

Byl to jen takový příběh

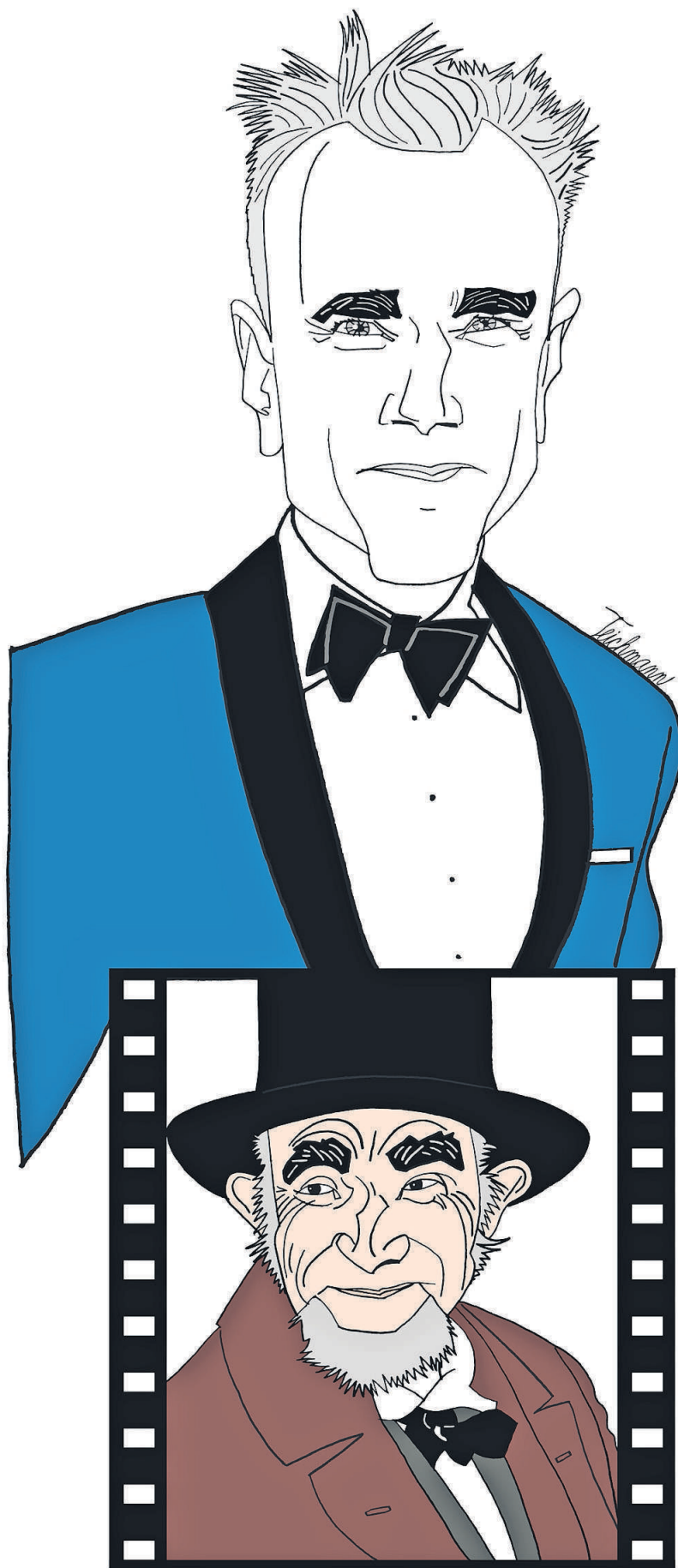
Na světě existovalo málo přesnějších pozorovatelů skutečnosti než George Orwell. Jak napsal Timothy Garton Ash, pokud měl Orwell nějakého boha, pak to byl Kiplingův „bůh věcí, jaké jsou“.

Přesto Garton Ash o Orwellovi tvrdí: „V jednom ze svých nejpůsobivějších raných esejů popisuje, jak byl v Barmě svědkem popravy oběšením. Později však řekl třem různým lidem, že to byl „jen příběh“. Stal se tedy někdy svědkem oběšení? Později vepsal jedné přítelky- ni poznámku do knihy „Trosčnickem v Paříži a Londý- ne“: opravdu se to stalo, proběhlo to téměř stejně jako v esejí, ale tento incident je vymyšlený.“

Nejvyšším posláním umění je pravda. Kvůli ní je ně- kdy nutné upravit fakta. Film „30 minut po půlnoci“ požadavky pravdy splňuje.

☒ Autor je komentátorem The New York Times. © The New York Times Syndicate 2013

Teichmannova tužka

OSCAROVÝ LINCOLN ☒ Cenu za nejlepší herecký výkon obdržel v noci Daniel Day-Lewis za ztvárnění postavy Abrahama Lincolna ve filmu Stevena Spielberga.

společenských etází, jinak je s nimi obtížno komunikovat, narcis jim v podstatě nerozumí a nezajímají je, ani jako předměty sympatie či empatie.

Zde nasedá narcismus na další příznak dneška, Aspergerův syn- drom – ještě před pár lety málokdo věděl, co že to vlastně je. V hrubých rysech jej lze vylíčit jako velmi mír- nou formu autismu, která spoluna- živání s jinými pouze ztěžuje, nikoli znemožňuje – jeho nositelé obtížně chápou náznaky, metafory, never- bální komunikaci: nejlépe si rozu- mění řečnické s počítacem.

Podobně jako narcismus je As- pergerův syndrom často vázán na skutečné schopnosti a inteli- genci, v tomto případě spíše na hy- pertrofované formální dovednosti, uplatnitelné v IT branži (oba fe- nomény jsou také výrazně častěji u mužů než u žen).

Pysná princezna ve Lhotě

Vzhledem k centrálnímu, ba přem- řstřednému významu IT problé- mů v dnešním světě si často kladu

otázku, jaké místo podobní lidé za- jímají v tradičních společnostech. Nudili se při pastvě ovcí a vágně sni- li o čemsi, co ani v náznacích dosud nenastalo? Či se jejich zvláštnosti nemohly dostatečně vyvinout, pro- tože se v chumlu venkovských dětí museli socializovat chtě nechtě?

Typický narcismus většinou bývá spojený s nějakým společenským zářením uměleckého či politické- ho typu a u jistého druhu lidí se vyskytoval už odedávna. Co však bylo typické pro pysnou princez- nu či spítkového umělce (i Karel Čapek přý rozhořčeně psával svým kritikům, že nepochopili a měli by své mínění přepsat), se ovšem roz- šířilo až k posledním Vaňousovi ze Zlamané Lhoty.

Autor se svým psaním a mluve- ním do médií se z obecného tren- du nevyjímá, byť jej zřetelně mlu- – skutečný mudrc, jak známo, mlu- či a žije skryt: mudrost je vůbec ti- chá, nenápadná a neproduktivní. Na louce plné narcisů ji však nikdo nikdy neuvidí.

☒ Autor je biolog a filozof.

po

ANÝŽ

út

KOMÁREK

st

FISCHER

čt

SEDLÁČEK

pá

ČERNÝ